

Program för en sammanhållen stad 2015-2020

stockholm.se

Program för en sammanhållen stad
Juni 2014

Utgivare: Stadsledningskontoret
Kontaktperson: Anna Mattsson

Innehåll

Inledning	4
Integrering i stadens styrmodell ILS	5
Målområden	6
Prioriterade stadsdelsnämnder	6
Mål	7
Stadsmiljö och boende	8
Skola och utbildning	11
Jobb och Företagande	12
Lokalt arbete med social hållbarhet (f.d Trygghet i vardagen)	14
Stadsledningskontoret	15
Arbetsmodell	16
Samverkan	16
Metoder och arbetssätt	16
Lokala initiativ	17
Boendedialoger	17

Inledning

Stockholm har i vision 2030 "Ett Stockholm i världsklass" högt ställda långsiktiga mål om en mer sammanhållen stad utan sociala och fysiska barriärer. Sedan visionen togs fram har omvärlden förändrats och därmed också stadens förutsättningar. Befolkningstillväxten har gått betydligt snabbare än beräknat.

Kommunfullmäktige väntas ta beslut om en reviderad version under 2014 för att kunna möta de utmaningar som den snabba tillväxten skapar. Målet är ett Stockholm med hög livskvalitet för invånare i olika åldrar och med vitt skiftande bakgrunder. Samtliga nämnder föreslås utgå från visionen i sin verksamhetsplanering och vid framtagande av strategiska planer och program. Programmet för en sammanhållen stad tar därför sin utgångspunkt i förslaget till den reviderade visionen för staden 2030 samt i Vision Järva, Vision Söderort samt Vision Hässelby-Vällingby.

I vision Järva 2030 (antagen av kommunfullmäktige 2009) kopplas flera perspektiv på hållbar stadsutveckling ihop. Upprustningen av miljonprogrammets bostäder och fysisk omvandling av stadsmiljön är den drivande kraften i utvecklingen och sker samtidigt med satsningar på trygghet, utbildning, jobb och företagsutveckling.

Vision Söderort (antagen av kommunfullmäktige 2010) har två regionala huvudmål, bättre tvärförbindelser och fler arbetsplatser men även två lokala mål, områdesutveckling och upprustning av de kommunala bostäderna.

I Vision Hässelby – Vällingby (antagen av kommunfullmäktige 2014) läggs tyngdpunkten på ökad trygghet, samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst, fler personers inträde på arbetsmarknaden samt utveckling av näringsliv och centrumområden. En viktig del är också att stärka formerna för medborgardialog och medborgarmedverkan.

Som framgångsfaktor uttalas att insatser ska göras parallellt inom visionernas teman vilka kan sammanfattas stadsmiljö och boende, trygghet i vardagen, skola och utbildning samt arbete och företagande. Insatser ska också göras i samverkan mellan aktörer och i dialog med medborgarna och ideella organisationer

Programmet ska, enligt kommunfullmäktiges budget 2014, genom samordnade satsningar inom visionernas målområden stadsmiljö

och boende, trygghet i vardagen, skola och utbildning samt jobb och företagande utvecklas mot ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Inom stadens modell för styrning (ILS) finns bland annat följande verksamhetsmål med tillhörande indikatorer som mäter ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

- Budgeten är i balans
- Det byggs många bostäder i Stockholm
- Framkomligheten i regionen är hög
- Stockholmare är nöjda med kultur och idrottsmöjligheterna i Stockholm
- Stockholmare upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald
- Stockholmare upplever att de får god service och omvårdnad
- Inneboende i Stockholm är självförsörjande
- Stockholm upplevs som en trygg och säker stad.
- Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskap och värden
- Stockholms livsmiljö är hållbar

Inriktningen för Programmet för en sammanhållen stad 2015-2020 är att det arbete som inletts inom visionsområdena ska fortsätta allt mer mot en integrering i ordinarie verksamhet.

Integrering i stadens styrmodell ILS

Programmet integreras i stadens styrmodell, ILS. Nedbrytning av mål i den egna verksamheten ska göras utifrån programmets geografiska prioriteringar. Ansvarig nämnd/bolag ska formulera i sin verksamhetsplan antingen/och/eller nämndmål, indikatorer, aktiviteter och åtaganden som leder till att målen i programmet kan nås. En förvaltning/bolag utses som huvudansvarig när det är aktuellt för de specifika målen.

Ansvariga nämnder och bolag med eventuell huvudansvarig nämnd eller bolag anges som genomförandeansvariga. Kommunstyrelsen har uppföljningsansvaret för programmet som helhet.

Mål kan uppnås snabbare och resurser sparas genom ett brett samarbete mellan stadens nämnder och bolag. Ambitionen i programmet är att arbeta bort de hinder och begränsningar som kan

uppstå på grund av stuprörstänkande. Metoder för hur arbete med samverkan, såväl internt inom staden som med medborgare och samarbetspartners ska bedrivas och utvecklas beskrivs under rubriken modell för arbete.

Målområden

Företagsutveckling, sysselsättning och arbete samt ett förbättrat resultat i skolorna föreslås vara fortsatt prioriterat.

Bostadsbyggande, upprustning av miljonprogrammen och stadsutvecklingens positiva roll i att utveckla attraktiva kvaliteter i programområdena betonas liksom i visionerna och ska på samma sätt som idag utgöra motorn i utvecklingsarbetet. En blandning av bostäder där olika former av upplåtelse och storlekar behöver blandas för att utveckla stadsmiljöer och stärka sammanhållningen är också prioriterat, liksom att bygga samman stadsdelar och ta bort barriärer.

I arbetet med att skapa trygghet i vardagen har visionsarbetet inkluderat satsningar som förstärkt tryggheten men också påverkat den sociala sammanhållningen på ett positivt sätt i visionsområdena. Specifika satsningar har varit feriearbeten, sociala insatsgrupper, uppsökande arbete med ungdomar, idrottssatsningar samt lovaktiviteter och fritids- och kultursatsningar. Även föräldragrupper, förbättrad tillgänglighet till tidiga insatser mot psykisk ohälsa, utvecklad samverkan mellan verksamheter som möter relationsvåld samt extra insatser mot social oro och samverkan med föräldrar och föreningar har varit prioriterade satsningar. I programmet omdefinieras därför temat trygghet i vardagen till lokalt arbete med social hållbarhet.

Det lokala arbetet med social hållbarhet förslås ledas av stadsdelsnämnden i samverkan med bostadsbolagen och andra relevanta aktörer, såväl interna och som externa. Utöver uppföljning från kommunstyrelsen kommer det arbetet redovisas till stadsdelsnämnd samt till styrgruppen för en sammanhållen stad som ersätter de befintliga styrgrupperna för visionerna. Formerna och förutsättningarna för detta arbete redovisas senare i programmet.

Prioriterade stadsdelsnämnder

Utveckling mot ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet är viktig för hela staden men omfattningen och intensiteten i arbetet bör vara proportionell till graden av risk. Indexet för sociala risker

är ett konkret verktyg som påvisar var i staden en förstärkning av insatser utifrån visionernas målområden är extra angelägen. Därför gäller programmet för ett antal stadsdelsområden inom Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Skärholmen, Hässelby-Vällingby, Enskede-Årsta-Vantör och Farsta stadsdelsnämnder.

Ett sammanvägt index av indikatorer för sociala risker för stadens 14 stadsdelsnämnder har tagits fram(bil.3). Sammanställningen utgår från den s. k Västra Götalandsmodellen och delar in indikatorer för risker i fyra huvudområden – sociala riskfaktorer, hälsa, säkerhet & trygghet, försörjning. Indikatorerna visar att sociala risker totalt sett har minskat i samtliga stadsdelsnämnder mellan åren 2006 och 2012. Minst var den procentuella minskningen i Skärholmen, Spånga-Tensta och Rinkeby- Kista. Indikatorerna för sociala risker var sammantaget högst för Rinkeby-Kista, Skärholmen och Spånga-Tensta år 2012.

En ytterligare nedbrytning (bil.3) visar att Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har ett index över stadens genomsnitt i Rinkeby, Husby, Akalla och Kista. I Spånga-Tensta stadsdelsnämnd är det enbart Tensta som ligger över genomsnittet men i gengäld är indexet i Tensta betydligt högre än resten av staden (ca 180 i jämförelse med stadens 100). Skärholmen stadsdelsnämnd ligger över genomsnittet i Vårberg, Bredäng, Sätra samt Skärholmen. Utöver Hässelby gård har Grimsta, Hässelby Strand och Vällingby inom Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ett högt index. I Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd är indexet utöver Rågsved högre än genomsnittet i staden i Hagsätra, Högdalen, Bandhagen och Östberga. Farsta stadsdelsnämnd har utöver Farsta Strand, Hökarängen, Farsta och Fagersjö som har förhöjda indikatorer för social risk.

Mål

Huvudtemana från visionerna ramar in respektive målområde:

- Stadsmiljö och boende
- Skola och utbildning
- Jobb och företagande
- Lokalt arbete med social hållbarhet (f. d Trygghet i vardagen)

Stadsmiljö och boende

Visionerna beskriver 2030 som en tidpunkt då områdena har en blandad sammansättning av bostäder, med ett stort och brett utbud av olika upplåtelseformer, storlek och standard. Nya energisnåla och miljövänliga bostäder har byggts. Stadsmiljön är ren, trivsamt, väl underhållen och tillgänglig. En upprustning och förnyelse av torg, stadsdelscentrum, lekpark, parker, och andra offentliga miljöer har skett. Tillgängliga grönområden, skogar, stränder och promenadstråk har bevarats och nya knutpunkter för arbetsplatser, handel och friluftsliv växer sig starka. Medborgarna är delaktiga och tar gemensamt ansvar för sitt närområde och staden som helhet. Kommunikationerna kopplar samman olika stadsdelar och bidrar till en sammanhållen stad.

Eftersom rumsliga samband inte slutar vid kommungränsen är regional samverkan när det gäller stadsplanering och bostadsbyggande av största vikt.

Glesheten och rumslig separering i ytterstaden skapar tillsammans med distinkt åtskillnad mellan arbete, boende, trafik och rekreation avstånd mellan människor men även till service och verksamheter. Det kan innebära både mindre kommersiellt utbud och färre möten mellan människor från olika stadsdelar. För att knyta ihop den sociala dimensionen med stadsbyggnadsfrågor kan sociala stadsbyggnadsanalyser användas för att identifiera det offentliga rummets potential och begränsningar. Rumsliga samband mellan olika stadsdelar och hur det offentliga rummet som konsekvens av dess utformning upplevs och används kan även minska antalet situationer som leder till brottslighet.

Tre av de fyra strategierna som tas som utgångspunkt i stadens översiktsplan är av särskild betydelse för föreliggande program:

Satsa på attraktiva tyngdpunkter

Tyngdpunkter är områden i ytterstaden som har goda möjligheter att utvecklas till mångsidiga och täta stadsmiljöer med stor blandning av bostäder, parker, verksamheter och service. I helhetsperspektivet ingår utveckling av verksamheter och god service, samplanering med infrastruktursatser, profilering av idrotts och kulturutbud som skapar attraktivitet i området. Även utbyggnad av arbetsplatser och god tillgång på skolor ingår i att utveckla tyngdpunkter i ytterstaden.

Koppla samman stadens delar

En sammankoppling av stadens delar innebär bättre infrastruktur med fokus på kollektivtrafik, cykel och gående samt ny sammanhängande bebyggelse.

Främja en levande stadsmiljö i hela staden

En trygg och levande stadsmiljö förutsätter en successiv utveckling av stadsbebyggelsen i hela staden för att möta lokala behov.

Sammanfattningsvis är det viktigt att sträva efter en ökad täthet i ytterstaden så att bristen på bostäder och otillräcklig variation i storlek av bostäder inte får en ogynnsam påverkan på barn och familjer i programområdena. Trångboddhet och hög omflyttning får konsekvenser för skola, hälsa och livschanser i stort. Stadsdelarna ska ha ett blandat utbud av arbetsplatser, service, skola, kultur och idrott och att utveckla attraktiva tyngdpunkter i olika delar av staden med god tillgång till service och kollektivtrafik. En förstärkt helhetssyn som är både stadsövergripande och regionövergripande ska utvecklas när det gäller infrastruktur och utveckling av tyngdpunkter och regionala stadskärnor

Med utgångspunkt i visionerna om vikten av ökat bostadsbyggande, samband och variation i stadsmiljön ska under programperioden följande mål uppnås i de utpekade områdena. Huvudansvarig för målet är den förvaltning eller bolag som står nämnd först inom parentes

1. Samband

1.1 Ett ökat samband mellan stadsdelar ska uppnås genom bebyggelse av bostäder, parker, byggnader för kultur och rekreation, arbetsplatser och handel.

(exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden, trafiknämnden, Stockholms Business Region)

1.2 Ett ökat samband mellan stadsdelarna ska uppnås genom bättre möjligheter till kommunikation.

(trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden)

Målet innebär även att:

- Sociala stadsbyggnadsanalyser ska användas för att identifiera det offentliga rummets potential och begränsningar. Rumsliga samband mellan olika stadsdelar

och hur det offentliga rummet som konsekvens av dess utformning upplevs och används ska analyseras.
(stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden)

- Staden ska samverka regionalt för att även öka sambanden i bebyggelse och kommunikationer mellan staden och andra kommuner i regionen.
(exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden)

Uppföljningsansvar: Kommunstyrelsen

2. Variation

2.1 En större variation av upplåtelseformer ska nås
(exploateringsnämnden och bostadsbolagen)

2.2 En större variation av bostäder, verksamheter, arbetsplatser, servicefunktioner, offentliga platser ska uppnås (exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden)

2.3 Tillgången till spontan/föreningsdriven/ledarledd idrottsutövning ska vara god (idrottsnämnden)

2.4 Möjlighet till kulturutövning ska vara god. (kulturnämnden)

Målet innebär även att:

- Lägesrapporter för utveckling och planering i de geografiska områdena redovisas i verksamhetsberättelsen
(exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden)
- Fler medborgare inom programmets områden är nöjda med servicefunktioner.
(stadsdelsnämnder)

Uppföljningsansvar: Kommunstyrelsen

3. Boende

3.1 Upprustning och energieffektivisering av bostäder inom programmets områden ska fortsätta med hög takt.
(bostadsbolagen)

3.2 Fler bostäder av varierande storlek byggs.
(bostadsbolagen)

3.4 Utemiljön ska upplevas som ren och trygg.
(trafiknämnden, bostadsbolagen, stadsdelsnämnder)

Målet innebär även att:

- Målen i miljöprogrammet om hållbar energianvändning uppnås (bostadsbolagen)
- Utvecklingen av utbudet i om- och nybyggnader ska planeras i dialog med boende och medborgare i områdena.
(bostadsbolagen, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnder)

Uppföljningsansvar: Kommunstyrelsen

Skola och utbildning

Med utgångspunkt i visionstexterna för området skola och utbildning lämnar ingen grundskolan utan grundläggande kunskaper 2030. Skolorna attraherar elever från hela regionen. Ett väl fungerande samarbete med högskolor, universitet och näringsliv finns också. Detta samarbete har lett till att samverkan mellan näringsliv och forskning, särskilt inom miljö- och energiteknik, och skolorna.

Med samma förutsättningar som beskrivs i visionerna och i enlighet med strategi för skolutveckling i Söderort och på Järvafältet (beslutad i utbildningsnämnden 2010-12-09) ska följande mål uppnås under programperioden.

1. Betygsresultat och resultat på nationella prov

1.1 Varje grundskolas betygsresultat och resultat för nationella prov i årskurs 3, 6 och 9 ska motsvara minst medelvärdet för riksgenomsnittet i Sveriges skolor när elever som gått i svensk skola mindre än 3 år särredovisas. (utbildningsnämnden)

Målet innebär även att:

- arbeta med att involvera föräldrar i elevernas skolgång (utbildningsnämnden, stadsdelsnämnder och socialnämnden)
- öppna upp skolan för andra aktiviteter även efter skoltid för att öka områdets engagemang i kärnverksamheten (utbildningsnämnden, stadsdelsnämnder och socialnämnden)
- arbeta med att förstärka språkutveckling i förskolan (utbildningsnämnden och stadsdelsnämnder)
- fortsätta arbetet med fokusskolor i enlighet med verksamhetsplan 2013 för utbildningsnämnden (utbildningsnämnden, stadsdelsnämnder, socialnämnden)

Uppföljningsansvar: Kommunstyrelsen

Jobb och Företagande

Under rubriken jobb och företagande beskrivs i visionerna att det 2030 finns bättre förutsättningar för människor i utanförskap. Lokala initiativ utvecklas för ökad sysselsättningsgrad. Samverkan med företag, vidareutveckling av kluster, inom exempelvis kreativa näringar och Life science är vanliga. Områdena är attraktiva för etableringar och högt nyföretagande leder till fler arbetsplatser. Möjlighet att arbeta och bo (och få upplevelser och offentlig service), nära eller med goda kommunikationer är stora och en väl etablerad samverkan finns mellan näringsliv och akademi. SFI-utbildning utvecklas och anpassas till möjligheten att snabbt komma ut på arbetsmarknaden. Bostadsmarknad och arbetsmarknad har en koppling på regional nivå. Fokus på att öka antalet arbetsplatser kan därför inte låsas in på områdesnivå för programmet. Lösningar för

arbetslöshet i vissa stadsdelar behöver inte nödvändigtvis ligga i det direkta närområdet.

Med utgångspunkt i visionerna om sysselsättningens avgörande betydelse för att skapa integration och bryta utanförskap ska nedanstående mål uppnås under programperioden.

1. Arbetsplatser

1.1 Andelen arbetsplatser i områdena ska öka
(exploateringsnämnden och Stockholms Business Region)

2. Ekonomiskt bistånd

2.1 Andelen personer beroende av ekonomiskt bistånd inom programmets område i förhållande till befolkningen ska minska (stadsdelsnämnder)

3. Självförsörjning

3.1 Andel aspiranter som är självförsörjande sex månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm ska öka
(arbetsmarknadsnämnden)

Målet innebär även att:

- öka möjligheten för utrikesfödda kvinnors etablering på arbetsmarknaden (arbetsmarknadsnämnden, stadsdelsnämnderna)
- öka möjligheten för 20 – 29 åringars etablering på arbetsmarknaden (arbetsmarknadsnämnden, stadsdelsnämnder, socialnämnden)
- undersöka möjligheterna att koppla ihop finansiering för företagsutveckling i ytterstaden från Europeiska regionalfonden med finansiering för arbetsmarknadsåtgärder från Europeiska socialfonden. (Stockholm Business Region, arbetsmarknadsnämnden)

- ta fram analys och handlingsplan för hur arbete med företagsutveckling ska genomföras i de prioriterade områdena med närområden (Stockholm Business Region)

Uppföljningsansvar: Kommunstyrelsen

Lokalt arbete med social hållbarhet (f.d Trygghet i vardagen)

I visionerna är trygghet en viktig fråga för att alla ska kunna röra sig utan rädsla i den gemensamma utemiljön. Viktiga satsningar är brottsförebyggande arbete, trygghetsåtgärder, nätverksbyggande och former för ökad delaktighet. Fler synliga poliser, snabbare och tydligare insatser mot ungdomsbrottslighet och stärkt samarbete mellan polisen och socialtjänsten ska kompletteras med trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön. En tidig samverkan kring barn och ungdomar i skolmiljön möjliggör ett snabbare och bättre ingripande i de fall barn och ungdomar mår dåligt eller far illa. Samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst finns beskrivet som ett sätt att arbeta med tidig prevention. Syftet med lokal områdesutveckling inom trygghetstemat innebär enligt visionerna att stärka organisationen för att skapa en bra samverkan kring trygghets- och säkerhetsarbetet, dvs. det proaktiva arbetet för att främja trygghet, förebygga brott och öka beredskapen för att kunna hantera det oväntade.

Sedan visionsarbetets början har det inom trygghetstemat inkluderats satsningar för att öka den sociala sammanhållningen därför kallas härnäst i programmet trygghetsarbete lokalt arbete med social hållbarhet.

För lokalt arbete med social hållbarhet ansvarar stadsdelsnämnderna i samarbete med det (eller de) bostadsbolag som har ett stort bestånd i området ska stadsdelsnämnderna under våren 2015 ta fram en analys utifrån det sociala riskindexet. Utifrån den analysen ska målsättningar anges för vilka resultat som ska uppnås inom programperioden, hur de ska mätas samt vilka aktiviteter/projekt som ska utföras för att uppnå målen utarbetas. Målsättningarna i arbetet med social hållbarhet ska ligga i linje med den dokumenterade planeringen för brottsförebyggande arbete och samverkansavtalen med polismyndigheten som tas fram för varje stadsdelsnämnd. Stadsdelsnämnden godkänner och följer upp handlingsplanen i det ordinarie budgetarbetet. Bostadsbolagen

utgör en viktig part i de områden där de har en stor dominans av marknaden och ska därför samordna sitt arbete med områdesutveckling med arbetet för social hållbarhet inom programmet. En styrgrupp leder arbetet på lokal nivå. I de områdena där bostadsbolagen har en stark närvaro ska de ingå i den lokala styrgruppen. Facknämnderna ska ha en organisation för ytterstadsarbetet och ska utse personer till styrgrupper och arbetsgrupper.

Avsatta resurser kommer kunna sökas för aktiviteter/projekt som beslutats om i den lokala handlingsplanen baserad på analysen. Medlen ska användas till att starta upp aktiviteter/arbetssätt som beslutats om i handlingsplanen för lokalt arbete för social hållbarhet. Ansökningar om projektmedel föredras och godkänns i den lokala styrgruppen innan de blir ett ärende till den lokala nämnden. Den nuvarande ansökningsprocessen inom ordinarie budgetarbete som innebär att alla ansökningar om ytterstadsmedel behandlas i nämnd innan de går vidare till kommunstyrelsen ska fortsätta. Förfarandet är viktigt för styrning, transparens och långsiktighet. Anvisningar för detta arbetas fram av stadsledningskontoret under hösten 2014.

Arbetet ska intensifieras och bedrivas i Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Skärholmen, Hässelby-Vällingby, Enskede-Årsta-Vantör och Farsta stadsdelsnämnder. Målsättningen med det lokala arbetet är att öka den sociala hållbarheten i Rinkeby, Husby, Akalla, Kista, Tensta, Vårberg, Bredäng, Sätra, Skärholmen, Hässelby gård, Grimsta, Hässelby Strand, Rågsved, Hagsätra, Högdalen, Bandhagen, Östberga, Farsta Strand, Hökarängen, Farsta och Fagersjö. Detta ska ske parallellt och samordnat med åtgärder inom de övriga målområdena.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets uppdrag att samordna arbetet inom visionerna samt den operativa styrgruppen med förvaltningschefer har gett arbetet stadga och trovärdighet samt underlättat och stimulerat samverkan mellan stadsdelsnämnder, facknämnder och bolag. Detta föreslås fortsätta i det nya programmet. Initialt kommer stadsledningskontoret även att stödja berörda nämnder i implementeringen av det nya programmet. Stadsledningskontoret är förutom att vara ansvarig för att följa upp målen inom stadsmiljö, boende, utbildning och skola samt jobb och företagande också

ansvarig för att ta fram en mer omfattande och långsiktig uppföljningsplan för arbetet med programmet.

En stadsövergripande styrgrupp för programmet ersätter de två befintliga styrgrupperna på förvaltningschefsnivå för visionerna. Stadsdirektören utser deltagare till styrgruppen.

Arbetsmodell

Erfarenheter från arbetet med visionerna visar på några avgörande lärdomar att ta med sig in i det nya programmet. Välutvecklade former för *samverkan, utveckling av metoder och arbetssätt samt lokala initiativ och dialoger med medborgare* har varit och ska fortsätta att vara centrala delar av arbetet

Samverkan

Samverkan på lokal och central nivå har utvecklats och förstärkts under arbetet med visionerna, både inom staden och externt. Det är en samstämmig bild från alla aktörer. Bra och ändamålsenlig samverkan kan ge upphov till spännande förnyelse- och innovation i arbetet för en sammanhållen stad. Samverkan skapar delvis nya former för att organisera arbetet. Arbetet kräver nya konstellationer för samarbete mellan grupper och professioner. Personer verksamma i, till varandra närliggande områden, har med sig sina erfarenheter och teoretiska förståelse av de fält de samverkar om. Det är ibland bli svårt att tillsammans definiera verkligheten och samverkansområdet. För att stå bättre förberedda bör grundläggande skillnader i de olika aktörernas olika lagar och regelsystem, olika kunskapsbaser och olika organisatoriska strukturer identifieras men det måste också stå klart att de traditionella gränserna mellan yrken, professioner och organisationer kommer behöva överskridas. Olikheter är oundvikliga och ger upphov till innovation och utvecklingskraft om de brukas på rätt sätt

Metoder och arbetssätt

Att arbetet inom det nya programmet måste vara långsiktigt råder det fullständig enighet om. Både interna och externa aktörer önskar en inriktning som förstärker kontinuiteten. Under programmets första år kommer stadsledningskontoret samordna och tillhandahålla processtöd för att starta upp det lokala arbetet med social hållbarhet där konkreta mål fastställs utifrån den lokala analysen. I de handlingsplaner och ansökningar för projektmedel som arbetas fram på lokal nivå i det nya programmet, ska det framgå att tillräckliga resurser avsatts till att ta fram uppföljningsbara mål. De mål som

föreslås inarbetas i budget förväntas förenkla arbetet mot gemensamma mål.

Lokala initiativ

Att ta till vara skärningspunkter mellan offentlig, privat och ideell sektor som ger möjlighet till nya partnerskap och allianser med olika aktörer är en förutsättning för att utvecklingskraft och nytänkande ska kunna omsättas i handling. Det är viktigt att sträva efter god balansgång mellan centralt formulerade krav och lokalt initierade idéer. Det lokala engagemang som ligger till grund för många innovativa idéer får inte hämmas av onödig byråkrati men arbetssätt och aktiviteter får inte heller bli tillfälliga projekt utan uppföljning eller plan för implementering.

Boendedialoger

Boendedialogerna som genomförts av bostadsbolagen i samverkan med stadens övriga nämnder och bolag är en metod för medborgardialog som fått stor genomslagskraft och ska ses som en viktig resurs i programmet.

Lärdomar och erfarenhetsutbyte mellan stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen från arbetet med boendedialogerna ska utvecklas vidare i det nya programmet. Nya former för att involvera det lokala föreningslivets synpunkter och engagemang ska vara ett starkt fokus i Programmet för en sammanhållen stad. Efter den uppföljning som sker under våren kan nya former för att involvera medborgare och lokala aktörer som föreningar, företag osv. bli aktuella. Detta beskrivs vidare i anvisningarna som tas fram av stadsledningskontoret hösten 2014.